Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ ἐτησία ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος κ. Ζολώτα

Εἰσηγεῖται μέτρα διὰ νὰ προληφθῆ ὁ πληθωρισμὸς

ΤΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΣΥΓΚΡΑΤΗΣΕΩΣ

Ἡ συγκράτηση τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων καὶ ἡ ἄσκηση προσεκτικῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν περιορισμὸ τῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων, ἀποτελοῦν τὰ κύρια σημεῖα τῆς ἐτήσιας ἐκθέσεως τοῦ διοικητοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καθηγητοῦ κ. Ξενοφῶντος Ζολώτα, πρὸς τὴν ἐτήσια γενικὴ συνέλευση τῶν μετόχων της, περίληψη τῆς ὁποίας δημοσιεύουμε:

Κύριοι Μέτοχοι,

Τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς Τραπέζης τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1976 ἀνῆλθαν σὲ 5.874.139.421 δρχ. καὶ οἱ συνολικὲς δαπάνες λειτουργίας της, στὶς ὁποίες περιλαμβάνονται οἱ ἀποσβέσεις καὶ προβλέψεις, σὲ 2.716.444.885 δραχ. Ἐπομένως, πραγματοποιήθηκαν καθαρὸ κέρδη 3.157.694.537 δραχ.

Ἀπὸ τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς χρήσεως διατίθενται, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 71 τοῦ Καταστατικοῦ γιὰ τὴν καταβολὴ πρώτου μερίσματος 31.500.000 δρχ. πού ἀντιστοιχοῦν στὸ 12% τοῦ καταβεβλημένου μετοχικοῦ κεφαλαίου. Ἐπειδὴ τὸ τακτικὸ ἀποθεματικὸ ἔχει ἐξισωθεῖ μὲ τὸ μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς Τραπέζης, προτείνουμε στὴ Γενικὴ Συνέλευση, ἐκ μέρους τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ ἀπὸ σχετικὴ ἀπόφασή του, νὰ διατεθοῦν, σύμφωνα μὲ τὸ ἴδιο ἄρθρο καὶ 141.000.000 δρχ. γιὰ τὴν καταβολὴ πρόσθετου μερίσματος. Συνεπῶς, προτείνουμε νὰ διανεμηθοῦν ἀπὸ τὰ κέρδη συνολικὰ 172.500.000 δραχ. Μὲ βάση τὴν πρόταση αὐτὴ τὸ μέρισμα κατὰ μετοχὴ θὰ εἶναι 1.380 δραχ., ἐναντι 1.200 δρχ. τῆς προηγουμένης χρήσεως.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Οἱ οἰκονομικὲς ἐξελίξεις στὴν τελευταία διετία.

Οἱ ἐξελίξεις ποὺ σημειώθηκαν στὴν ἑλληνικὴ οἰκονομία τὰ δύο τελευταῖα χρόνια ἦταν στὸ σύνολό τους εὐνοϊκές.

Συγκεκριμένα, ἡ μέση ἐτήσια αὔξηση τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος κατὰ τὴν περίοδο 1975—1976 ἦταν 5,8% ἐνῷ στὶς εὐρωπαϊκὲς χῶρες τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. δὲν ξεπέρασε τὸ 1%.

Ἡ ταχεῖα αὔξηση τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ ἄλλων κατηγοριῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων στὴ διετία 1975—1976 εἶχε ἀποτέλεσμα ἀρχικὰ νὰ ἀποκατασταθεῖ ἡ ἀγοραστική τους δύναμη, ποὺ εἶχε διαβρωθεῖ ἀπὸ τὸν πληθωρισμὸ καὶ κατόπιν νὰ αὐξηθοῦν τὰ πραγματικὰ εἰσοδήματα σὲ ἐπίπεδα σημαντικὰ ἀνώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν φθάσει πρὸ τοῦ πληθωρισμοῦ. Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι σύμφωνα μὲ ἐκτιμήσεις ποὺ βασίζονται σὲ στοιχεῖα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν, τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, τὸ πραγματικὸ διαθέσιμο ἰδιωτικὸ εἰσόδημα ποὺ ἀποτελεῖ ἀσφαλῆ δείκτη γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ, αὐξήθηκε 5,8% περίπου τὸ 1975 καὶ 4,5% τὸ 1976, ἐνῷ εἶχε μειωθεῖ κατὰ 7,2% τὸ 1974.

Παράλληλα μὲ τὴν αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, σημειώθηκε σημαντικὴ πρόοδος στὴ συγκράτηση τοῦ πληθωρισμοῦ. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ δείκτη τιμῶν καταναλωτῆ ἀπὸ 15,7% τὸ 1975 μειώθηκε σὲ 11,7% τὸ 1976. Ἡ ἐπιβράδυνση τοῦ αὐξητικοῦ ρυθμοῦ τῶν τιμῶν καταναλωτῆ συνεχίσθηκε καὶ τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Εὐνοϊκὲς ἦταν καὶ οἱ ἐξελίξεις στὶς ἐξωτερικὲς συναλλαγὲς τῆς χώρας. Ἡ μεγάλη αὔξηση τῆς αὐτόνομης εἰσροῆς ἰδιωτικῶν κεφαλαίων καὶ ἡ βελτίωση τῆς ποιοτικῆς συνθέσεώς τους, ποὺ εἶναι σὲ σημαντικὸ βαθμὸ συνέπεια τῆς ἐμπιστοσύνης στὸ οἰκονομικὸ μέλλον τῆς χώρας, περιόρισε σημαντικὰ τὸ 1976 τὶς ἀνάγκες γιὰ ἐξισορροπητικὸ δανεισμό. Ἐνθαρρυντικὴ ἦταν ἐπίσης ἡ ἐξέλιξη τῶν ἐξαγωγῶν ἰδίως βιομηχανικῶν προϊόντων, παρὰ τὶς δυσχερεῖς συνθῆκες ποὺ ἀντιμετωπίσθηκαν στὶς ἀγορὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Παρὰ τὶς εὐνοϊκὲς οἰκονομικὲς ἐξελίξεις ποὺ ἀναφέρθηκαν, τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι μεγάλα. Ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισή τους εἶναι προϋπόθεση γιὰ νὰ συνεχισθεῖ ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος. Δέν πρέπει νὰ παραβλέπεται ὅτι ὁ κίνδυνος νὰ ἀναζωπυρωθεῖ ὁ πληθωρισμὸς καὶ νὰ ἀνακοπεῖ ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος εἶναι σοβαρός, ἂν δὲν συνεχισθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ συνετῆς βραχυχρόνιας οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ ἂν οἱ ἐνδιαφερόμενες κοινωνικὲς ὁμάδες δὲν δείξουν αὐτοσυγκράτηση.

2. Πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάσχεση τοῦ πληθωρισμοῦ

Ὁ ρυθμὸς πληθωρισμοῦ διατηρήθηκε σχετικὰ ὑψηλὸς στὴ διάρκεια τοῦ πρώτου ἑξαμήνου τοῦ 1976, ἀλλὰ σημείωσε ἐπιβράδυνση τὸ δεύτερο ἑξάμηνο. Ὁ πληθωρισμὸς ὀφείλεται ἀπὸ τὸ 1975 καὶ μετά, σὲ αὐξανόμενο βαθμό, σὲ ἐσωτερικὲς ἐπιδράσεις ποὺ προκαλοῦνται κυρίως ἀπὸ τὴν αὔξηση τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, ἰδίως μὲ βολαθητικὼν ἐπαγγελμάτων καὶ αὐτοαπασχολουμένων ἀλλὰ καὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, μὲ ρυθμὸ σημαντικὰ ταχύτερο ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη αὔξηση τῶν τιμῶν. Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τὸ μέσο βιομηχανικὸ ωρομίσθιο στὸ τρίτο τρίμηνο τοῦ 1976 ἦταν 28,7% ὑψηλότερο σὲ σύγκριση μὲ τὸ τρίτο τρίμηνο τοῦ 1975. Ἡ ἀντίστοιχη αὔξηση μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1974 καὶ 1975 ἦταν 26,1%. Ἐξάλλου, οἱ ἀντίστοιχες αὐξήσεις τῆς μέσης μηνιαίας ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν στὸ ἐμπόριο ἦταν 26,8% καὶ 21,3%.

Γιὰ τὸν ἔλεγχο τοῦ πληθωρισμοῦ εἶναι ἀναγκαία ἐπίσης ἡ ἐφαρμογὴ πολιτικῆς συγκρατήσεως τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν χρηματικῶν μισθῶν, τῶν κερδῶν καὶ λοιπῶν εἰσοδημάτων καὶ ἐλέγχου τιμῶν. Τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐξυπηρετοῦν ἡ ἀπόφαση τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέσει ὡς κεντρικὸ στόχο τῆς εἰσοδηματικῆς της πολιτικῆς γιὰ τὸ 1977 τὴ συγκράτηση τῆς ἀνόδου τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατω τοῦ 15% κατὰ μέσο ὅρο, καὶ τὰ μέτρα ποὺ ἐλήφθησαν ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ τρέχοντος ἔτους γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν περιθωρίων κέρδους καὶ τῶν τιμῶν μενάλης κατηγορίας ἀγαθῶν.

3. Προβλήματα νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς

Βασικὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ νομισματικὲς ἀρχὲς εἶναι ἡ συνεχιζομένη μὲ ταχὺ ρυθμὸ αὔξηση τῆς προσφορᾶς χρήματος καὶ ἡ ἐξασφάλιση ὀρθολογικῆς κατανομῆς τῶν διαθεσίμων ἀποταμιευτικῶν πόρων.

Μὲ τὴ σημερινὴ διάρθρωση τῶν πιστωτικῶν ἀναρῶν στὴ χώρα, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ ἐλλείμματα τοῦ δημοσίου τομέα δυσχεραίνεται ἡ διαμόρφωση καὶ ἐφαρμογὴ ἀποτελεσματικῆς πολιτικῆς ποὺ νὰ ἐναρμονίζεται μὲ τὴν ἐπιδίωξη τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέσει ὑπὸ ἔλεγχο τὸν πληθωρισμό. Προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἀποτελεσματικότητας τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ μείωση τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ δημοσίου τομέα ἡ χρηματοδότηση σημαντικοῦ μέρους αὐτῶν μὲ ἀπευθείας δανεισμὸ ἀπὸ τὴν κεφαλαιαγορὰ καὶ ἡ ἐξασφάλιση ορθολογικώτερης κατανομῆς τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων ποὺ διοχετεύονται στὸ πιστωτικὸ σύστημα μεταξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων του μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ νὰ περιορισθεῖ ἡ ἐξάρτηση τῆς χρηματοδοτήσεως βασικῶν οἰκονομικῶν τομέων καὶ δραστηριοτήτων ἀπὸ κεφάλαια τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

4. Ἔλλειμμα τοῦ Δημοσίου τομέα καὶ νομισματικὴ ἰσορροπία

Οἱ δανειακὲς ἀνάγκες τοῦ δημοσίου τομεα παρὰ τὴ σημαντικὴ μείωσή τους ὡς ποσοστοῦ τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχώριου προϊόντος, ἦταν καὶ κατὰ τὸ 1976 ὑψηλὲς καὶ ἄσκησαν πίεση στὴ νομισματικὴ κυκλοφορία. Προβλέπεται δὲ νὰ ἀσκήσουν σημαντικὴ πίεση καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ὁ συνολικὸς δανεισμὸς τοῦ δημοσίου τομέα ἐκτιμᾶται σὲ 30,6 δισεκ. δρχ. γιὰ τὸ 1976 ἢ σὲ 3,8% τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχώριου προϊόντος (ἐναντι 6% τὸ 1975). Γιὰ τὸ τρέχον ἔτος οἱ δανειακὲς ἀνάγκες τοῦ δημοσίου τομέα προβλέπεται νὰ φθάσουν τὰ 57 δισεκ. δρχ., ἢ 6% τοῦ ἀκαθορίστου προϊόντος.

Ἡ διατήρηση τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ δημοσίου τομέα σὲ ὑψηλὰ ἐπίπεδα τόσο σὲ ἀπόλυτο μέγεθος ὅσο καὶ ὡς ποσοστὸ τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχώριου προϊόντος θὰ ἀσκεῖ μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου μεγαλύτερη πίεση στὴ νομισματικὴ κυκλοφορία.

5. Προβλήματα ἰσοζυγίου πληρωμων

Κατὰ τὸ 1976 τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν συναλλαγῶν παρέμεινε στὸ ἴδιο περίπου ἐπίπεδο τοῦ 1975. Ἔτσι, γιὰ τέταρτο κατὰ σειρὰ χρόνο, τὸ ἔλλειμμα τρεχουσῶν συναλλαγῶν ὑπερέβη τὸ ἕνα δισεκατομμύριο δολλάρια.

Ἡ χρηματοδότηση τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν δὲν παρουσίασε δυσχέρειες στὸ 1976, λόγῳ τῆς αὐξημένης εἰσροῆς ἰδιωτικῶν κεφαλαίων, ἰδίως καταθέσεων σὲ συνάλλαγμα Ἑλλήνων ἐργατῶν καὶ μεταναστῶν.

6. Ἡ προώθηση τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων

Ἡ οἰκονομικὴ ἄνοδος ποὺ σημειώθηκε στὰ δυο τελευταῖα χρόνια καὶ συνεχίζεται μὲ σχετικὰ ὑψηλὸ ρυθμὸ καὶ στὸ τρέχον ἔτος, στηρίχθηκε σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν ἀξιοποίηση ἀργοῦ παραγωγικοῦ δυναμικοῦ. Ἤδη ὅμως, ὑπαρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἡ αὔξηση τῆς ζητήσεως, ποὺ συνεχίζεται καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ φθινόπωρο τοῦ 76 ἐμφανίζει ἐπιτάχυνση εἶναι πιθανὸ νὰ προσκρούσει σύντομα σὲ ἀνελαστικότητα προσφορᾶς ὁρισμένων βασικῶν βιομηχανικῶν ἀγαθῶν.

Ἡ ἀνάκαμψη τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ βελτίωση τῆς διαρθρώσεώς τους εἶναι ἀπὸ τὰ βασικώτερα καὶ περισσότερο ἐπείγοντα προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

1. Τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα κατὰ τὸ 1976

Τὸ ἀκαθάριστο ἐθνικὸ εἰσόδημα σὲ σταθερὲς τιμὲς συντελεστῶν παραγωγῆς αὐξήθηκε κατὰ 5,6% τὸ 1976, ἔναντι 4,1% τὸ 1975. Ἡ ἐπιτάχυνση αὐτὴ τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τὸ 1976 προῆλθε κυρίως ἀπὸ τὴν ταχύτερη ἄνοδο τοῦ εἰσοδήματος τοῦ κλάδου τῆς μεταποιήσεως καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν.

2. Ἡ δαπάνη τῆς οἰκονομίας

Ἡ ἀκαθάριστη δαπάνη τῆς οἰκονομίας σὲ σταθερὲς τιμὲς αὐξήθηκε τὸ 1976 κατὰ 4,7% (1975: 6%). Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς αὐξήσεως προῆλθε ἀπὸ τὴν ἄνοδο τῆς ἰδιωτικῆς καταναλώσεως (5,1% τὸ 1976, ἐναντι 4,7% τὸ 1975), ἡ ὁποία ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τοῦ διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος.

3. Γεωργικὴ παραγωγὴ

Ἡ ἀκαθάριστη ἀξία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς σὲ σταθερὲς τιμὲς μειώθηκε κατὰ 1,4% τὸ 1976, ἔναντι αὐξήσεως 4,4% τὸ 1975.

Ἡ πτώση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἀποδίδεται στὶς δυσχέρειες διαθέσεως ὁρισμένων ἐξαγώγιμων γεωργικῶν προϊόντων στὴ διεθνὴ ἀγορά, στὴ μείωση τῆς παραγωγῆς βάμβακος, ἐξαιτίας ζημιῶν ποὺ προκάλεσαν κακὲς καιρικὲς συνθῆκες στὴν κάμψη τῆς ἐσοδείας ἐλαιολάδου καὶ στὴν πτώση τῆς παραγωγῆς κρέατος, ποὺ ἦταν συνέπεια τῆς μειώσεως τοῦ ζωϊκοῦ πληθυσμοῦ τὸ 1975. Ἡ μειωτικὴ ἐπίδραση τῶν παραγόντων αὐτῶν στὸν ὄγκο τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μετριόσθηκε ἀπὸ τὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς σίτου, καπνοῦ, ζαχαροτεύτλων καὶ γεωμήλων.

4. Ἐξελίξεις στὴ βιομηχανία

Ἡ ἀνάκαμψη ποὺ σημειώθηκε τὸ 1975 στὴ δευτερογενῆ παραγωγὴ συνεχίσθηκε μὲ ταχύτερο ρυθμὸ στὸ 1976. Τὸ μέσο ἐπίπεδο τῆς παραγωγῆς αὐξήθηκε κατὰ 10,6% τὸ 1976, ἔναντι 4,4% τὸ 1975.

5. Ἀπασχόληση καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας

Ἡ ἀπασχόληση στοὺς μὴ γεωργικοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας αὐξήθηκε σημαντικὰ τὸ 76. Σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ, στὸ δεκάμηνο Ἰανουαρίου — Ὀκτωβρίου ὁ ἀριθμὸς τῶν προσλήψεων αὐξήθηκε κατὰ 7,8% ἐνῷ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπολύσεων μειώθηκε κατὰ 8,1%, σὲ σύγκριση μὲ τὸ ἀντίστοιχο δεκάμηνο τοῦ 75.

Ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας αὐξήθηκε σημαντικὰ καὶ τὸ 1976. Τὸ μέσο ἐπίπεδο τῶν κατωτάτων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων αὐξήθηκε κατὰ 22% περίπου, τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ 21% τῶν ἐμποροϋπαλλήλων κατὰ 26% καὶ τῶν ὑπαλλήλων γραφείων ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ 29—30%. Στὴ βιομηχανία, τὸ ονομαστικὸ ὡρομίσθιο τῶν ἐργατῶν αὐξήθηκε στὸ ἐννεάμηνο Ἰανουαρίου — Σεπτεμβρίου 76 κατὰ 30,4% (πραγματικὴ αὔξηση 14,5%), σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἴδια περίοδο τοῦ 1975. Ἐὰν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἡ ἀντίστοιχη αὔξηση τῆς παραγωγικότητας στὴ βιομηχανία ἦταν 6%, τὸ κόστος ἐργασίας κατὰ μονάδα προϊόντος αὐξήθηκε 23% περίπου.

6. Ἐξελίξεις τιμῶν

Ἡ ἐξασθένιση τῆς ἀνοδικῆς πορείας τῶν τιμῶν συνεχίσθηκε καὶ στὸ 1976. Ἡ αὔξηση τοῦ δείκτη τιμῶν καταναλωτῆ περιορίσθηκε σὲ 11,7% μεταξὺ Δεκεμβρίου 1975 καὶ Δεκεμβρίου 1976, ἀπὸ 15,7% στὸ ἀντίστοιχο δωδεκάμηνο τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ἡ αὐξητικὴ ἐπίδραση στὶς τιμὲς τὸ 1976, προῆλθε κυρίως ἀπὸ τὴν ἄνοδο τοῦ κόστους ἐργασίας κατὰ μονάδα προϊόντος καὶ ἀπὸ τὴ μεγαλύτερη, σὲ σύγκριση μὲ τὸ 1975, αὔξηση τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

1. Μεταβολὲς στὴ ρευστότητα τῆς οἰκονομίας

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος (νομισματικὴ κυκλοφορία καὶ καταθέσεις ὄψεως) σημείωσε ἐπιτάχυνση ἀπὸ 15,6% τὸ 1975 σὲ 24,3% τὸ 1976. Εἰδικώτερα, ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία αὐξήθηκε κατὰ 22,1% καὶ οἱ καταθέσεις ὄψεως κατὰ 29,5%.

2. Τραπεζικὴ χρηματοδότηση

Ἡ πιστοδότηση τῆς οἰκονομίας συνεχίσθηκε μὲ ὑψηλὸ ρυθμὸ καὶ στὸ 1976. Τὸ σύνολο τῶν πιστώσεων πρὸς τὸν ἰδιωτικὸ καὶ δημόσιο τομέα αὐξήθηκε κατὰ 24,4%. Χωρὶς νὰ συνυπολογισθοῦν τὰ δάνεια πρὸς ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις γιὰ τὴν καταβολὴ τῆς ἔκτακτης φορολογικῆς εἰσφορᾶς ἡ αὔξηση τῶν πιστώσεων περιορίζεται σὲ 22,1%. Μὲ ἀνάλογους περίπου ρυθμοὺς αὐξήθηκε καὶ ἡ χρηματοδότηση τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέα.

3. Καταθέσεις

Οἱ ἰδιωτικὲς καταθέσεις αὐξήθηκαν τὸ 1976 κατὰ 26,3%. Ἡ ἀντίστοιχη αὔξηση τὸ 1975 ἦταν 31,8%. Ἡ ταχεῖα ἄνοδος τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν καταθέσεων ἐπηρεάσθηκε ἀπὸ τὴν ὑποχώρηση τοῦ πληθωρισμοῦ.

4. Δημόσια οἰκονομικά

Τὰ ἔσοδα τοῦ γενικοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ποὺ περιλαμβάνει τὸν τακτικὸ προϋπολογισμὸ καὶ τὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων ἔφθασαν στὸ οἰκονομικὸ ἔτος 1976 τὰ 174.630 ἑκατ. δρχ. καὶ οἱ δαπάνες τὰ 211.550 ἑκατ. δρχ. Ἐπομένως ἡ χρήση ἔκλεισε μὲ ἔλλειμμα 36.920 ἑκατ. δρχ. (ἐναντι 31.412 ἑκατομ. δρχ. τὸ 1975) ποὺ ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν συναλλαγῶν παρέμεινε τὸ 1976 στο ἴδιο ἐπίπεδο μὲ ἐκεῖνο τοῦ 1975 (1976· 1.092 ἑκατ. δολλ., 1975: 1.088 ἑκατομ. δολλ.), παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ρυθμὸς ἀνακάμψεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας στὴν τελευταία διετία ἦταν σημαντικὰ ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν ἀντίστοιχο ρυθμὸ στὶς βιομηχανικὲς χώρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Τὸ ἐμπορικὸ ἔλλειμμα αὐξήθηκε ἀπὸ 3.050 ἑκατομ. δολλάρια τὸ 1975 σὲ 3.328 ἑκατομ. δολλ. τὸ 1976. Ἡ αὔξηση ὅμως αὐτὴ ἀντισταθμίσθηκε ἀπὸ τὴν αὔξηση τοῦ πλεονάσματος τῶν ἀδήλων συναλλαγῶν ἀπὸ 1.962 ἑκ. δολλ. τὸ 1975 σὲ 2.237 ἑκατομ. δολλ. τὸ 1976. Τὸ ἔλλειμμα τοῦ 1976 χρηματοδοτήθηκε ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ αὐτόνομη εἰσροὴ ἰδιωτικῶν κεφαλαίων, κυρίως καταθέσεων σὲ συνάλλαγμα ναυτικῶν καὶ Ἑλλήνων ποὺ ἐργάζονται στὸ ἐξωτερικό.

Ὁ καθηγητὴς κ. ΞΕΝ. ΖΟΛΩΤΑΣ, ὁμιλῶν κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Ἀνατολία
ἡλιοστόρ
Νέα ἀντηλιακὴ κάθετη κουρτίνα ποὺ ἀντικαθιστᾶ τὰ κάθε μορφῆς Βενέτικα Στόρια καὶ κουρτίνες γιὰ γραφεῖα, καταστήματα, ξενοδοχεῖα καὶ μοντέρνα σπίτια.
Γιὰ ἄμεση ἐξυπηρέτηση καὶ δωρεὰν καταμέτρηση τηλεφωνήσατε:
ΠΑΤΡΑ:
τηλ. 270.462
(Μαιζῶνος καὶ Γούναρη)
Χ. Ἀσημακόπουλος & Σία

ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τὸ ἄγχος καὶ ἡ ἐποχή μας

Πολλὲς ἀρρώστειες εἶναι ψυχογενεῖς

Ὁμιλία τοῦ ἰατροῦ κ. ΙΩΑΝ. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Ὑγιειονομικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας

Ὁ ἰατρὸς κ. Ἰωάννης Ἀνδρεόπουλος, ὑγιειονομικὸς διευθυντὴς Ἀστυνομίας Πόλεων ἔδωσε στὴ Διακίδειο ἐνδιαφέρουσα διάλεξη μὲ θέμα «Τὸ ἄγχος καὶ ἡ ἐποχή μας». Τὸ κείμενο τῆς ὁμιλίας του ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Δέν ἐχρειάσθηκαν πολλὲς σημειώσεις γιὰ τὴν σύνταξη αὐτῆς τῆς ὁμιλίας. Δέν ἐχρειάσθηκε νὰ ἀνατρέξω σὲ βιβλιοθῆκες ἢ νὰ ἐπικαλεσθῶ λόγια σοφῶν ἀνδρῶν. Ὅ,τι θὰ πῶ εἶναι θγαλμένο μέσα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς καὶ τῆς πείρας μου ὡς ἰατροῦ καὶ αστυνομικοῦ.

Γιατὶ τὸ ἄγχος τὸ ζοῦμε καὶ τὸ δοκιμάζουμε καθημερινῶς σχεδὸν ὅλοι μας. Καὶ εἶναι πράγματι τῆς μόδας, θὰ ἐλέγαμε, νὰ ἀποδίδωμε σὰν ἰατροὶ καὶ σὰν πάσχοντες διάφορα ψυχικὰ καὶ σωματικὰ ἐνοχλήματα στὸ ἄγχος.

Πιστεύω ὅτι εἶναι ἐλάχιστοι οἱ εὐτυχεῖς στὴν ἐποχή μας ποὺ δὲν ἔχουν δοκιμάσει αὐτὸ τὸ πνιγηρὸ συναίσθημα, ποὺ σέ κάνει νὰ βλέπης ἀβέβαιο ἢ φοβερὸ τὸ μέλλον, ἀνούσιες τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς, ἀπειλητικὸ τὸ φάσμα τῆς ἀρρώστιας καὶ τοῦ θανάτου καὶ καμμιὰ φορὰ ἐπιθυμητὸ τὸν ἴδιο τὸν θάνατο.

Τὸ ἄγχος εἶναι ἕνα εἶδος νευρώσεως. Καὶ νευρώσεις εἶναι οἱ ψυχικῶς προκαλούμεναι διαταραχαὶ αἱ ὁποῖαι μπορεῖ νὰ ἐκδηλώνονται εἴτε ὡς καθαρῶς ψυχικαί, ὅπως ἡ κατάθλιψις, ἡ δυσθυμία, ἡ ὑπερέντασις, ἡ φοβία, εἴτε ὡς ψυχοσωματικαί, ὅπως ἡ ἀνορεξία, ἡ ναυτία, ὁ τρόμος, οἱ σπασμοί, ἄλλα καὶ πολλὲς φορὲς ὡς καθαρὰ σωματικαί, ὅπως ἡ ἡμικρανία, τὸ γαστρικὸν ἕλκος, ἡ σπαστικὴ κολίτις, ἡ στηθάγχη καὶ πολλαὶ ἄλλαι. Σημεῖα ἔχει ὅτι ἡ αἰτία τῆς νευρώσεως εἶναι πάντοτε ψυχικὴ καὶ ποτὲ σωματική.

Ὅταν λέγωμεν ψυχικὴν αἰτίαν ἐννοοῦμεν τὴν, ἐκ τῆς διαταραχῆς τῆς προσωπικότητος προερχομένην. Δέν ἐννοοῦμεν τὴν ψυχήν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεὸς καὶ τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ παραδώσωμεν ἁγνὴν καὶ πλέον προηγμένην εἰς Ἐκεῖνον, κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν πνευματικῶν λειτουργιῶν, αἱ ὁποῖαι συντίθενται ἐκ τῶν κληρονομικῶν καταβολῶν. ἐκ τῆς διαμορφώσεως τοῦ «ἐγώ» καὶ ἀπαραιτήτως ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος.

Η ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ

Ἀλλὰ ἂς ἐξετάσωμεν κάπως μεθοδικὰ τὴν σύνθεσιν τῆς ὑπάρξεως.

Ἂς σημειωθῆ παρεμπίπτοντως ἐδῶ ὅτι αἱ θεωρίαι τῶν διαφόρων ψυχολόγων καὶ ψυχαναλυτῶν ἐλάχιστα διαφέρουν ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς ὑπάρξεως καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς προσωπικότητος, διαφέρουν ὅμως βασικὰ ὡς πρὸς τὴν ποσοτικὴν ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῆς τῶν κληρονομικῶν καταβολῶν, τοῦ περιβάλλοντος κλπ.

Κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν θεωρίαν λοιπὸν διακρίνομεν τρία κυρίως τμήματα τῆς προσωπικότητος:

Πρῶτον τὸ «προεγώ», τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τὰς κληρονομηθείσας ἐνστικτικὰς τάσεις, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται ἀσυστηματοποίητοι ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου ψυχικοῦ ὀργάνου. Καθ' ὅλην μας τὴν ζωὴν τὸ «προεγώ» ἀποτελεῖ τὴν ἀποθήκην τῶν ἐνστίκτων, τῶν ὁρμῶν καὶ τῶν ἀσυνειδήτων τάσεων τοῦ ἀνθρώπου.

Δεύτερον τὸ «ἐγώ». Ἀποτελεῖ τὴν συστηματοποιημένην περιοχὴ τῆς προσωπικότητος, εἶναι ὁ κρίκος μεταξὺ τοῦ «προεγώ» καὶ τοῦ ἔξω κόσμου. Περιλαμβάνει τὸ σύνολον τῶν γνωρισμάτων τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, διαγράφει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀτόμου καὶ διαμορφώνεται ἀνάλογα μὲ τὴν μόρφωσιν, τὴν ἀντίληψιν, τὸ περι-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙ